

SOSYAL BİLGİLER 5

MEZOPOTAMYA UYGARLIKLARI

Konu + Soru + Ders Notu

MEZOPOTAMYA UYGARLIKLARI

- Geçmişte Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan bölgeye **Mezopotamya (iki ırmak arası)** adı verilmiştir.
- Geçmişte Mezopotamya'da; **Sümerler, Babiller, Asurlular**, Elamlar, Akadlar gibi uygarlıklar kurulmuştur.

MEZOPOTAMYA UYGARLIKLARI

İlk medeniyetlerin Mezopotamya'da kurulmuş olmasında,

- iklim şartlarının uygun olması,
- su kaynaklarının bol olması,
- toprağın verimli olması,
- göç ve ticaret yolları üzerinde bulunması etkili olmuştur.

Püf bilgi:

Mezopotamya uygarlıklarından günümüze fazla eser kalmamıştır.

Bunda çevrede taş bulunmaması nedeniyle mimari eserlerin topraktan yapılması ve bölgenin sık sık istilalara uğraması etkili olmuştur.

SÜMERLER (M.Ö 3500-2000)

- ✓ **Mezopotamya**'da kurulmuşlardır.
- ✓ **Dünyanın bilinen ilk uygarlığıdır.**
- ✓ **Şehir devletleri** halinde yaşamışlardır.

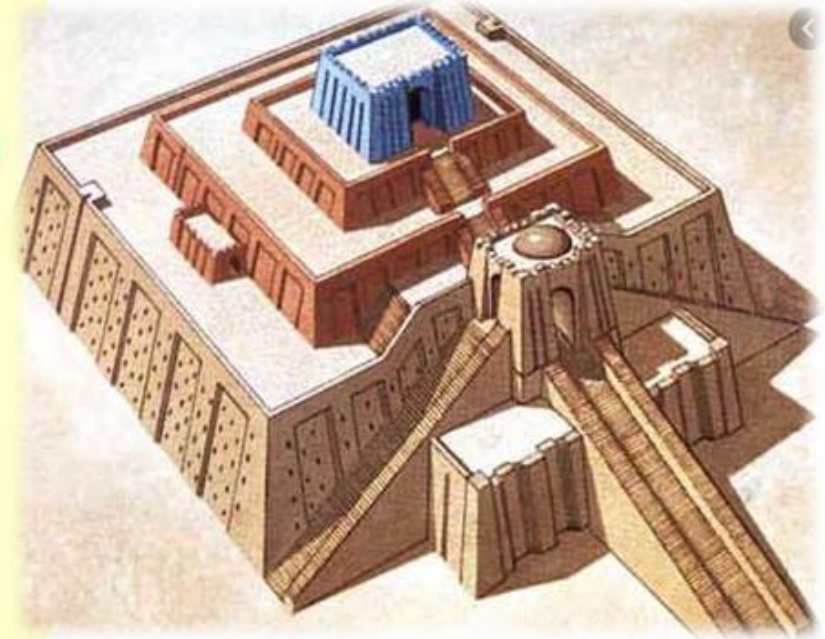

- ✓ Ülke **Patesi** adı verilen krallar tarafından yönetilirdi.
- ✓ **Yazıyı icat etmişler** ve **ilk yazılı kanunları** (Urgakina Kanunları) yapmışlardır.
- ✓ **Tekerleği icat ederek** ulaşımı kolaylaştırmışlardır.

SÜMERLER (M.Ö 3500-2000)

- ✓ **Ziggurat** adı verilen tapınakları yapmışlar, bu tapınakları **ibadet** dışında; **depo, okul ve rasathane** olarak da kullanmışlardır. (Çok amaçlı yapılardır)

- ✓ Zigguratların rasathane (gözlemevi) olarak kullanılmaları **astronominin** gelişmesini sağlamıştır.

- ✓ **Dört işlemi kullanmışlar ve ay takvimini bulmuşlardır.**
- ✓ **Gılgamış ve Yaradılış destanları** Sümerlere aittir.

SÜMERLER

Dört işlemi kullanmışlar
ve ay takvimini
bulmuşlardır.
Gılgamış ve Yaradılış
destanları
Sümerlere aittir.

Tekerleği icat ederek
ulaşımı
kolaylaştırmışlardır.

Dünyanın bilinen ilk uygarlığıdır.
Mezopotamya'da
kurulmuşlardır.

Şehir devletleri halinde
yaşamışlar, Patesi
adı verilen krallar
tarafından
yönetilmişlerdir.

Yazıyı icat etmişler ve
ilk yazılı kanunları
(Urgakina Kanunları)
yapmışlardır.

Ziggurat adı verilen tapınakları yapmışlar,
tapınakları ibadet, depo, okul ve rasathane olarak
da kullanmışlardır. (Astronominin gelişmesi)

BABİLLER (M.Ö.2105-338)

- Başkentleri **Babil**'dir.
- Merkeziyetçi bir **krallıkla** yönetilmişlerdir.
- En ünlü kralları **Hammurabi**'dir.
- Kral Hammurabi tarafından hazırlanan **Hammurabi Kanunları** tarihteki **ilk anayasa** olarak bilinir.
- Hammurabi Kanunları **kısasa kısas** esasına dayandığı için çok serttir.
- **Babilin Asma Bahçeleri** ve **Babil Kulesi** Babillere ait en önemli eserlerdir. Ancak günümüze kadar gelememişlerdir.

BABİLLER

Babilin Asma Bahçeleri
ve Babil Kulesi,
Babillere ait en önemli
eserlerdir.

Başkentleri Babil'dir.

Merkeziyetçi bir krallıkla
yönetilmişlerdir.

En ünlü kralları
Hammurabi'dir.

Hammurabi Kanunları
kısasa kısas esasına
dayandığı için çok serttir.

Kral Hammurabi tarafından hazırlanan
Hammurabi Kanunları
tarihteki ilk anayasa olarak bilinir.

ASURLULAR (M.Ö.2000-612)

- Başkentleri **Ninova**'dır.
 - Bugünkü **Irak topraklarında** kurulmuşlardır.
 - **Ticaretle uğraşmışlar ve büyük bir ticaret imparatorluğu** kurmuşlardır.
 - Ticaret için geldikleri **Anadolu'ya yazıyı getirmişler** ve **Anadolu'nun tarih çağlarına girmesini sağlamışlardır.**
 - **Karum** adı verilen ticaret merkezleri kurmuşlardır.
 - **Kayseri Kültepe**'de Asurlulara ait kil tabletler bulunmuştur.
- Asurlular;
- ✓ **İlk kütüphaneyi** kurmuşlar,
 - ✓ İlk defa **arşivcilik faaliyetlerini** başlatmışlardır.

Karum: Asurlular zamanında Anadolu'da kurulan küçük pazar yerlerine verilen ad.

ASURLULAR

Karum: Asurlular zamanında Anadolu'da kurulan küçük pazar yerlerine verilen addır.

İlk kütüphaneyi kurmuşlar, ilk defa arşivcilik faaliyetlerini başlatmışlardır.

Karum adı verilen ticaret merkezleri kurmuşlardır. Kayseri Kültepe'de Asurlulara ait kil tabletler bulunmuştur.

Başkentleri Ninova'dır. Bugünkü Irak topraklarında kurulmuşlardır.

Ticaretle uğraşmışlar ve büyük bir ticaret imparatorluğu kurmuşlardır.

Ticaret için geldikleri Anadolu'ya yazıyı getirmişler ve Anadolu'nun tarih çağlarına girmesini sağlamışlardır.

SORU 1

İlk Çağda Güneydoğu Anadolu'dan Basra Körfezi'ne kadar uzanan Fırat ve Dicle Irmakları arasındaki bölgeye "Mezopotamya" adı verilirdi. Mezopotamya geniş ve verimli topraklara sahipti. Burada yaşayan Sümer, Babil ve Asur uygarlıklarından günümüze kadar pek fazla eser ulaşmamıştır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bölgenin düzlüklülerden oluşması
- B) Sulamada ırmaklardan yararlanılması
- C) Bölgenin taş bakımından fakir olması
- D) İkliminin oldukça sıcak olması

SORU 2

- Babil Kralı dünyada bilinen anayasa niteliğindeki ilk kanunları hazırlamıştır.
- İnsanlığın en önemli buluşlarından çivi yazısını bulmuştur.
- adı verilen tapınaklar aynı zamanda bir gözlemevidir.
- Tahtaları taş gibi yontarak yuvarlak hâle getirerek bulundu.

Yukarıdaki boşluklara aşağıdaki seçeneklerdeki bilgiler doğru olarak yazıldığında hangisi açıkta kalır?

A) Sümerler	B) Hammurabi
c) Ziggurat	D) Araba

SORU 3

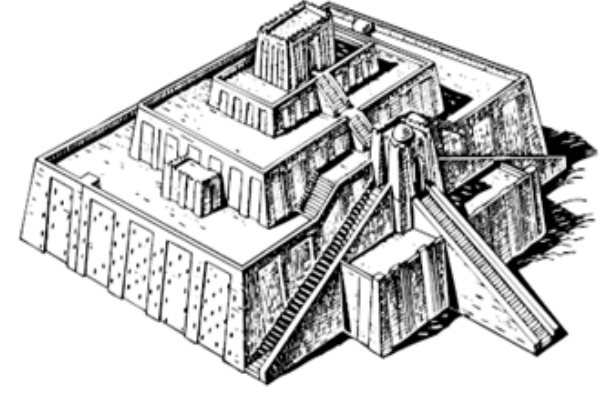
Ülkelerindeki çivi yazısıyla yazılmış tüm eserleri toplayarak başkent Ninova'da bir kütüphane kurmuşlardır. Kara ticareti yaparak Sümer çivi yazısını Anadolu'ya öğretmişlerdir.

Yukarıda söz edilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asur
- B) Babil
- C) Sümer
- D) İyon

SORU 4

Yanda Sümerlerin Ziggurat adı verilen verdikleri yapının temsilî resmi verilmiştir. Bu yapıların giriş katları depo, ibadethane, en üst katları ise gözlemevi olarak kullanılıyordu.

Sümerlerde, Zigguratların kullanım amaçları göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sadece Sümerler kullanmışlardır.
- B) Çok amaçlı kullanılmışlardır.
- C) Anadolu'da yaygın olarak kullanılmıştır.
- D) Yapımlarında çeşitli malzemeler kullanılmıştır.

SORU 5

Babil Devleti, İlk Çağ'da Fırat ve Dicle nehirleri arasında kurulmuştur. Babillere ait olan "Asma Bahçeleri" dünyanın yedi harikasından biri olarak kabul edilmiştir. "Babil Kulesi" ise günümüze kadar ulaşamamıştır. Babil Devleti'nin en tanınmış hükümdarı olan Hammurabi, dönemin en gelişmiş kanunları olan Hammurabi Kanunları'nı yazmıştır.

Yukarıda verilen bilgilerden yola çıkarak Babil Devleti ile ilgili hangi değerlendirmeye ulaşamaz?

- A) İlk Çağ'da Mezopotamya'da kurulduğuna
- B) Mimari anlamda gelişmiş olduklarına
- C) Gelişmiş kanunlara sahip olduklarına
- D) Dinî inanışlarının günlük hayatlarını etkilediğine

CEVAPLAR

1-C 2-D 3-A 4-B 5-D

Bir sonraki dersimiz Anadolu Uygarlıkları

ABONE OLUN

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

BİZDEN ^{5.} SINIF SOSYAL BİLGİLER

KONU ANLATIMI • ETKİNLİK • SORU BANKASI

ÖĞRENCİNİN “CAN SİMİDİ”

SINAVA
HAZIRLIK

PANİK YOK!

OKULA
YARDIMCI

BİZ
VARIZ!

Akıllı Tahtaya
ZEKA KATTIK!

“AKIL KÜPÜ”
TAHTA

- ETKİLEŞİMLİ SUNULAR
- DİJİTAL DERS NOTLARI
- DİJİTAL OYUNLAR

SADECE BU KİTABA ÖZEL

ERKAN İSANMAZ
ŞEYHMUS YÜCE
YAVUZ YILDIZ
MURAT SAAT
ZEKİ DOĞAN

- ÖZEL ETKİNLİKLER
- KONU ANLATIMLARI
VE SORULAR
- KAZANIM ÖLÇEN
TEST SORULARI İLE

MEB
KAZANIMLARI

BİZ
SOSYAL BİLGİLER
BİZ YAYINLARI